

Německo

Worms

Na půl cesty mezi Špýrem a Mohučí, padesát kilometrů od obou, leží Worms, jedno z nejstarších německých měst, které se proslavilo jako sídlo burgundského království z pátého století, o němž se hodně mluví v Písni o Nibelunzích, jíž je ve Wormsu věnováno skvělé multimediální muzeum. Ovšem od té doby přišlo ještě několik období, kdy město vzkvétalo — poprvé za Karla Velikého, který si zde zřídil své zimní sídlo, a zejména za sálské dynastie (1024-1125), kdy byl ve městě postaven nádherný románský Dóm. Ve Wormsu občas zasedal říšský sněm, přičemž nejslavnější zasedání bylo bezesporu to, na němž byl v roce 1521 souzen Martin Luther.

Po mnoho staletí byl Worms také domovem početné židovské komunity, která začala růst do nesmírných rozměrů v jedenáctém století a stala se — vedle Mohuče a Špýru — jednou z předních židovských komunit v Německu. Přežila dokonce i patnácté století, kdy mnoho jiných měst své Židy vyhnalo, a vymýtila ji až třetí říše. Zůstalo tu ale několik významných památek, mezi nimi například židovský hřbitov nebo přestavěná synagoga.

Všechny tyto zajímavosti prozkoumáte velmi rychle, a tak vám zbude spousta času na to, abyste se prošli po uličkách wormského starého města, které bylo po téměř totální destrukci za druhé světové války krásně přestavěno. Po celý rok je tu příjemně živo, ale nejlepší je to koncem léta během srpnových slavností Nibelnngen Festspiele, dvoutýdenního divadelního festivalu na téma této básně, a vinařského festivalu Backfischfest, který následuje a během něhož můžete ochutnat spoustu smažených ryb.

Dóm sv. Petra a okolí

Dost vysoko na to, aby mohl sloužit jako orientační bod nejen v rámci města, ale i jeho okolí, se tyčí Dóm sv. Petra (denně: duben-říjen 9-17.45; listopad-březen 9-16.45), pýcha wormského starého města. Katedrála byla postavena z velké části během jedenáctého století v pozdně románském stylu a mnoho jejích zdí je vybudováno nezvyklým způsobem: z jedné strany jsou ploché, z druhé zakřivené. To platí zejména o těch nejstarších obvodových zdech, ale snáze si tento jev můžete prohlédnout uvnitř východního chóru nejstarší části katedrály. Nepřehlédněte také působivě velký a okázalý vysoký oltář (1742) od Balthasara Neumanna a kapli svatého Mikuláše ze čtrnáctého století s gotickou křtitelnicí a krásnými okny. Katedrála se proslavila jako místo konání Wormského sněmu, na němž před téměř pěti stoletími předstoupil Martin Luther před říšský sněm, který po něm požadoval, aby se zřekl víry, a figuruje také v Písni o Nibelunzích — to je ale čirá fikce, protože Burgundané vymřeli několik století předtím, než byla katedrála postavena.

Chcete-li se dozvědět něco o bohaté historii města, doporučujeme Museum der Stadt (Wecklingplatz 7; Út-Ne 10-17; 2 eura), které najdete v bývalém klášterním kostele Andreastift Kirche vedle zbytků městských hradeb a kousek 8« jih od katedrály. Zdejší sbírky jsou velmi kvalitní — začínají u neolitu a nejvíce exponátů pochází z římského období — a nabízejí zajímavý vhled do historie města.

Kunsthau Heylshof (Stephansgasse 9; <http://www.heylishof.de>) v parku na sever od katedrály sice není rozhodující součástí návštěvy Wormsu, ale přesto doporučujeme sem zajít a prohlédnout si úctyhodnou soukromou sbírku výtvarného i užitého umění. Mezi evropskými malbami z patnáctého až devatenáctého století je i velmi dojemný obraz Madona s dítětem od Rubense. K vidění je tu ale také

nezvyklá, ale příjemné bizarní sbírka pivních sklenic a džbánů.

Židovský Worms

Jihozápadně od katedrály za silničním okruhem Willy-Brandt-Ring leží židovský hřbitov (denně - kromě židovských svátků: letní čas 8-20, zimní čas od 8 do soumraku), nejpůsobivější upomínka na kdysi početnou komunitu wormských Židů, kteří ve středověku říkali městu Varmaiza. V roce 1933 měla komunita více než tisíc členů, ale dnes se toto číslo pohybuje okolo stovky, přičemž většinu tvoří noví přistěhovalci ze zemí bývalého Sovětského svazu. Wormský židovský hřbitov je tím nejstarším v Evropě - přesné datum jeho založení neznáme, ale nejstarší dochovaný náhrobní kámen je z roku 1076. Stejně jako většina typických židovských hřbitovů působí poněkud zanedbaně. Mezi pokřivenými náhroby je několik, u nichž je větší hromádka pamětních kamínků a vzkazů: jeden patří rabínu Meirovi z Rothenburgu, který zemřel v roce 1293 poté, co byl uvězněn za pokus odvést skupinu perzekvovaných Židů do Palestiny. Rudolf Habsburský, který jej nechal uvěznit, byl prvním Habsburkem na německém trůně. Meirův náhrobek jako jediný ukazuje podle zvyku k Jeruzalému, ovšem nikdo neví, proč tomu tak není i u ostatních.

Většina wormské židovské komunity trávila převážnou část svého života v židovském ghettu na severovýchodním okraji starého města. Jeho centrem je ulice Judengasse, na niž se dostanete ze židovského hřbitova po městském okruhu Lutherring zhruba za deset minut. Cestou budete míjet velkou sochu Martina Luthera a jeho společníků. Okolo Judengasse je z židovské historie této části města patrné jen velmi málo. Výjimkou je Stará synagoga (vstup zdarma), která v roce 1961 nahradila původní stavbu z jedenáctého století, kterou ale zničili nacisté. Z boku najdete mikve, rituální vanu z dvanáctého století, která přežila víceméně nepoškozená. Se synagogou sousedí Raschi Haus, pojmenovaný po slavném rabínu a učenci který studoval ve Wormsu. Sídlí tu skromné Židovské muzeum (1,50 eura; tel.: 06241/853 47 07), které vám poskytne všeobecné informace o židovských zvycích a víře, ale také přímo o wormské židovské komunitě.

Nibelungen Museum

Slavnému germánskému eposu nazvanému Píseň o Nibelunzích, který se stal zásadní součástí německé identity, je věnováno Nibelungen Museum (Fischerpfortchen 10; <http://www.nibelungenmuseum.de>), které najdete asi pět minut východně od katedrály a které je další zajímavostí a půvabností, kterou vám Worms může nabídnout. Sídlí v části dochovaného městského opevnění, z něhož zbyly dvě věže a úsek zdi — a svou lokalitu patřičně využívá. Prvotřídní mnohojazyčný audioprůvodce je tou nejdůležitější z audiovizuálních pomůcek, které o Písni vyprávějí. Uvidíte tu i části z filmu Fritze Langa a uslyšíte hudbu z Wagnerovy opery. Ovšem muzeum se neomezuje jen na vyprávění příběhu, ale snaží se jej včlenit do kontextu a přibližuje středověké mýty o cti a chabrosti i způsob, jakým nacisté příběh překroutili tak, aby ukazoval Němce jako severskou rasu a jejich nepřátele jako barbary z východu, a mohl být použit jako emotivní nástroj propagandy. Z vrcholu jedné z věží je hezký výhled do okolní krajiny.

Píseň o Nibelunzích

Nibelungenlied, tedy Píseň o Nibelunzích, je německá epická báseň z konce dvanáctého století založená na legendách o zániku Burgundů, spojenců Říma, kteří vládli Wormsu zhruba dvacet let v pátém století našeho letopočtu, než je vyhnali Hunové. Jde o poutavý příběh, v němž vystupuje

spousta mytických bytostí, jako draků a obrů, a v němž hlavní rolí hraje láska, nenávist, bohatství, zrada, pomsta a smrt.

Nibelung byl mytický král země Nibelungenland (Norsko), který spolu s dvanácti obry střežil obrovský poklad. Siegfried, holandský princ a hrdina první části básně, zabije Nibelunga a jeho obry a sebere mu poklad, který si přinese jako věno do nového manželství s Kriemhildou Burgundskou. Poté Siegfried pomůže Kriemhildině bratru Gunterovi, burgundskému králi, získat ruku islandské princezny Brunhildy. To není jednoduché, protože neuvěřitelně silná Brunhilda se rozhodla vzít si jen toho, kdo ji překoná v hodu oštěpem, vrhu koulí a skoku do dálky. Siegfried použije svůj plášť neviditelnosti a pomůže Gunterovi podvádět a získat tak Brunhildu. Po sňatku Kriemhilda Brunhildě prozradí, že byla ošálena, což ji rozzuří natolik, že poručí Gunterovu rádcí Hagenovi, hlavní záporné postavě, aby zabil Siegfrieda, sebral jeho poklad a hodil jej do Rýna. Poklad má být později opět vyloven, ale na konci básně jsou všichni mrtví, takže je bohatství ztraceno.

Druhá část básně vypráví o Kriemhildině následném manželství s Attilou Hunem, jemuž se tu říká Etzel. Kriemhilda pozve Burgundány na hunský dvůr, kde opět zasáhne Hagen a zabije Etzelova syna. Zděšená Kriemhilda vlastníma rukama popraví Hagen a Guntera, ale později je sama zabita.

Zobrazeno: 19 x

From:

<https://cesty.in/> - **Cestovatelské stránky**

Permanent link:

<https://cesty.in/worms>

Last update: **2024/05/30 18:51**

